

OŠ VLADIMIRA NAZORA, ROVINJ
SE „VLADIMIR NAZOR“, ROVIGNO

PROJEKT ZAVIČAJNE NASTAVE
PJESME I PLESIVI NAŠE ISTRE
2023./2024.

GLAZBENI ODJEL
SEZIJONE MUSICALLE

PJESME I PLESIVI NAŠE ISTRE

Projekt je nastao kao ideja učitelja Glazbenog odjela sa željom da u nastavne kurikulume, planove i programe glazbenih škola unesemo dio bogate istarske tradicije. S učenicima mlađeg uzrasta planirali smo obrađivati istarske tradicijske pjesme, plesove kao što su sette passi i balun, upoznavanje s istarskom ljestvicom i tradicionalnim instrumentima. Za učenike starijeg uzrasta planirano je obrađivanje djela skladatelja Ivana Matetića Ronjgova te suvremenih skladatelja Đeni Dekleve Radaković, Luke Demarina i drugih. Vježbali smo, nastupali, putovali, posjećivali edukativne koncerte i muzeje, kroz skladbe otkrivali i svoju obiteljsku povijest, izrađivali plakate, razvijali umjetnu inteligenciju i kreativno stvorili društvene igre kao što je memory.

Na tome putu shvatili smo da smo tek dodirnuli bogatstvo koje čuva istarska tradicija i da postoji još puno toga što trebamo učiti i naučiti, istraživati i otkrivati...

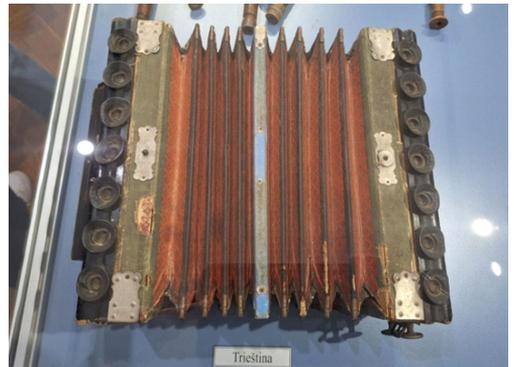
TIJEK PROJEKTA

Učenici harmonike u sklopu ovogodišnjeg projekta Glazbe i plesovi naše Istre posjetili su 25. listopada 2023. Labin. Prva točka puta bio je obilazak harmonikaškog centra Livi u okolini Žminja gdje nas je primio majstor i serviser harmonika, gospodin Enes. Nazorovci su ovdje imali priliku isprobati razne vrste harmonika, od školskih instrumenata pa sve do električnih i dijatonskih, te im je objašnjen proces štimanja instrumenata. Nakon Žminja Nazorovci su nastavili put Labina i Narodnog muzeja. Uz stručno vodstvo učenici su upoznali etnografsku povijest Labinstine 19. i 20. stoljeća, a najviše su dojmova ponijeli iz Glazbene sobe u kojoj su izloženi instrumenti: harmonika triestina, meh, mešnice, sopele i škrgetalnice, a naučili su i koji su napjevi pratili određene događaje.

Na kraju su učenici obišli repliku rudnika dugačkog 150 m, a koji je vjerni prikaz pravoga rudnika.

Zadnja postaja bilo je gostovanje u Umjetničkoj školi Matka Brajše Rašana u kojoj su nas dočekale učiteljice harmonike i ravnateljica koje su nam pokazale školu i učionice udaraljki, flaute, violine, klavira, gitare i solfeggia.

Sretni, umorni i puni lijepih dojmova završili smo izlet zajedničkim koncertom na kojemu su učenici po prvi put izveli tradicijske plesove Sette passi i Balun.

Nazorovci u harmonikaškom centru Livi

ĐENI DEKLEVA RADAKOVIĆ

SKLADATELJICA

Učenici harmonikaškog i klavirskog odjela posjetili su 23. listopada 2023. godine Glazbeni poučak na kojem su se upoznali sa životnim, obrazovnim i umjetničkim putem istarske skladateljice.

Đeni Dekleva Radaković je skladateljica, pijanistica, harmonikašica, zborovođa i pedagog. Srednju glazbenu naobrazbu stječe u Puli. Harmoniku studira u Trossingenu (Njemačka), a kompoziciju i klavir na Akademiji za glazbu u Ljubljani. Po završetku studija, profesorica je na Glazbenoj školi Ivana Matetića Ronjgova u Puli, klavira i harmonike na Glazbenoj školi u Pazinu, a od 1976. do 1998. klavira i harmonike u Osnovnoj glazbenoj školi pri Narodnom sveučilištu u Poreču, u kojoj je i ravnateljica. Godine 1998. dobiva titulu docenta te prelazi na Filozofski fakultet u Puli na Odjel za glazbenu pedagogiju i klasičnu harmoniku. Od 2013. godine dobiva najviše akademsko zvanje redovite profesorice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. Članica je više umjetničkih i znanstvenih udruga te institucija u zemlji i inozemstvu: Hrvatskog društva skladatelja, Hrvatskog društva harmonikaških pedagoga, Hrvatskog društva glazbenih umjetnika, FIA Klingental/Njemačka. Predsjednica je programskog i stručnog odbora Susreta zborova Naš kanat je lip u Poreču, predsjednica međunarodnog žirija na Međunarodnom susretu harmonikaša u Puli, a vršila je dužnost dopredsjednice Čakavskog sabora, čiji je član do danas. Uz mnogobrojne nagrade za skladateljski rad u zemlji i inozemstvu, posebno je priznanje Grada Poreča u obliku Povelje za stručno, umjetničko i pedagoško djelovanje.

Harmonikašica Anamarija Lovrečić i Đeni Dekleva-Radaković izvode skladbu «Šegun Šegač»

HARMONIKAŠI U POREČU

Na ovogodišnjim 17. Danima harmonike u Poreču našu je školu predstavljao orkestar matične škole.

Harmonikaški odjel svake godine već tradicionalno sudjeluje u višednevnoj manifestaciji koju organizira Umjetnička škola Poreč. Domaćini su nam priredili lijepu dobrodošlicu, pokazali nam školu, organizirali edukativni posjet centru La mula de Parenzo i koncert na kojemu su nastupili učenici harmonike osnovnih i srednjih glazbenih škola Istarske i Primorsko-goranske županije.

LA MULA DE PARENZO

Pretpostavlja se da je pjesma nastala u drugoj polovici 19. stoljeća, a početkom 20. stoljeća pjesma je već prilično poznata u Trstu i okolici gdje se nametnula kao neizostavan dio pučkog nasljeđa pretežno talijanskog stanovništva. Muzikolozi tvrde da je nastala preradom pjesme Mia comare Franzika koja se izvorno pjevala u ritmu koračnice, a napjev Perche non m'ami piu preuzet je iz starije pjesme Bella ti vidi nascere.

Tekst je prožet ljubavnim i šaljivim motivima, tipičnim u pučkim pjesmama.

Iako bi naša Djevojka iz Poreča mogla biti tek imaginarni lik, njezine karakteristike ili snove možemo potražiti u većini žena onoga vremena, a i danas je vrlo živa u svakome od nas. Od druge polovice 19. st. dolazi do povoljnih prilika za poslovnu aktivnost žena među svim društvenim slojevima. Žene tako postaju krojačice, prodavačice voća i povrća, prodavačice ribe, gostioničarke, trgovkinje...

Naša La mula de Parenzo otvorila je trgovinu vjerojatno u nekoj frekventnoj gradskoj ulici ili na trgu. Morala je biti snalažljiva i spretna, koristiti se raznim strategijama preživljavanja kako bi stvorila svoj sigurni prostor individualnosti i ekonomske neovisnosti.

Danas se La mula de Parenzo smatra neslužbenom himnom Poreča.

Istarska tradicijska:
La mula de Parenzo
Učenci komornog sastava
klarineta i saksofona

LUKA DEMARIN

SUVREMENI HRVATSKI SKLADATELJ

Učenici klavirskog odjela posjetili su još jedan u nizu edukativnih koncerata Glazbenog poučaka te su upoznali djela mladog suvremenog skladatelja Luke Demarina koji je rođen 1993. godine u Puli, a glazbom se bavi od svoje sedme godine kad je započeo glazbeno obrazovanje u Glazbenoj školi Ivana Matetića Ronjgova u Puli, temeljni predmet klavir. Nakon završetka srednje glazbene škole i opće gimnazije, na Umjetničkoj akademiji u Splitu upisuje studije glazbene teorije i klavira, a kasnije i kompozicije na Akademiji za glazbu u Ljubljani. Glazbenu teoriju diplomirao je u rujnu 2018. nakon pisanja i obrane istraživačkog rada s tematikom istarske ljestvice u umjetničkoj glazbi hrvatskih skladatelja, klavir u ožujku 2019. održavanjem samostalnoga diplomskog koncerta, a kompoziciju u listopadu 2019. obranivši rad na temu istarske ljestvice u vlastitom opusu, nakon skladanja originalnih skladbi za razne sastave i izvođače u sklopu cjelovečernjeg koncerta u Kazinskoj dvorani u Ljubljani u lipnju 2019. Dobitnik je brojnih nagrada, a među značajnijima ističu se nagrade na međunarodnom natjecanju iz kompozicije Konstantin Veliki (komorne skladbe) i Naš kanat je lip (za istarske skladbe) te nagrada na natječaju za festival Cro Patria (zbovske duhovne skladbe).

Luka Demarin i majka
prof. Snježana Demarin

Luka Demarin i Patricia Žudetić

GLAZBENI ODJEL U POSJETU USTANOV IVANA MATETIĆA RONJGOVA

RONJGI/VIŠKOVO

Kamogod bi prišal va kudogar vas
saki naš glas je naslišal
i saki naš kanat va noti skladal
da ga očuva i spasi
da ga nikad ne pogasi
glas grada i tuje zemlji.

(1970.)

Ovim su citatom učenici Glazbenog odjela dočekani u Ustanovi Ivana Matetića Ronjgova (Viškovo). Skupinu učenika i učitelja koji sudjeluju u projektu dočekali su ravnatelj i djelatnici ustanove. Ravnatelj prof. Darko Čergonja pripremio je učenicima predavanje i film o djelatnosti ustanove, liku i djelu skladatelja, melografa i glazbenog pedagoga Ivana Matetića Ronjgova. Matetić je cijeli život zapisivao narodne napjeve Istre i Kvarnera te uspio stvoriti zapisanu strukturu Istarske ljestvice koju je UNESCO stavio na popis Svjetske nematerijalne baštine 2009. g. Osim ljubavi prema tradiciji bio je i plodonosan skladatelj zbornskih i klavirskih djela.

Posebno je zanimljivo bilo predavanje dr.sc. Diane Grgurić, profesorice Filozofskog fakulteta u Rijeci, koja nam je predstavila buduću aplikaciju AI Zvane i objasnila kako se stvara aplikacija i virtualni asistent. Također, pozvala je sve zainteresirane učenike da pomognu u razvoju i testiranju aplikacije.

Nazorovci su tijekom sljedeća dva tjedna na individualnoj nastavi testirali aplikaciju.

Pri odlasku, ravnatelj je za potrebe fonoteke naše škole poklonio velik broj notnih izdanja, zbornih i klavirskih djela, monografije te istraživačkih djela koje će koristiti sadašnje i buduće generacije učenika Glazbenog odjela.

Rad na aplikaciji Al Zvane

IVAN MATETIĆ RONJGOV

Ivan Matetić rodio se 10. travnja 1880. godine u malom selu Ronjgi, u obitelji Josipa, šumskog radnika, i Marije rođ. Tibljaš. Poslije kraćeg naukovanja u kovačnici uspio je privoljeti roditelje za daljnji nastavak obrazovanja na učiteljskoj školi u Kopru. U tom zavodu, tada jedinom odgajalištu mladih istarskih hrvatskih učitelja, stekao je vrlo solidno znanje koje je bilo temelj njegove kasnije velike naobrazbe i široke kulture. U koparskoj učiteljskoj školi zapažen je njegov glazbeni talent, očit još od malih nogu. Od 1899. do 1921. godine djeluje kao učitelj u Žminju, Barbanu, Kanfanaru, Sv. Petru u Šumi, Golgorici, Pičnu i Klani, a zatim do 1919. godine u Opatiji. Iako već vješt u kompoziciji i vođenju zborova, uz veliko samoodricanje u zrelim godinama stječe stručnu naobrazbu na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji, gdje je diplomirao 1922. godine kod Franje Dugana. Nakon tri godine provedenih u sušačkoj gimnaziji, vraća se u Zagreb i postaje tajnikom Muzičke akademije.

Od 1938. godine, kad odlazi u mirovinu, do 1945. godine živi u Beogradu, no poslije oslobođenja vraća se prvo u Zagreb, a 1946. godine u svoju Rijeku. Tu je kraće vrijeme bio honorarni nastavnik u glazbenoj školi koja danas nosi njegovo ime i ponovno je okružen izvornom narodnom glazbom svoga kraja. Iako već u visokoj životnoj dobi, često obilazi istarsko, primorsko i bodulsko selo, zapisuje, sluša i osluškuje, proučava i marljivo sklada kao da hoće nadoknaditi ono dugotrajno vrijeme provedeno u mukotrpnom traženju i otkrivanju tonskog sistema istarsko-primorske narodne glazbe. Nakon 25 godina proučavanja i istraživanja, uspio je teoretski izraditi tzv. istarsku ljestvicu.

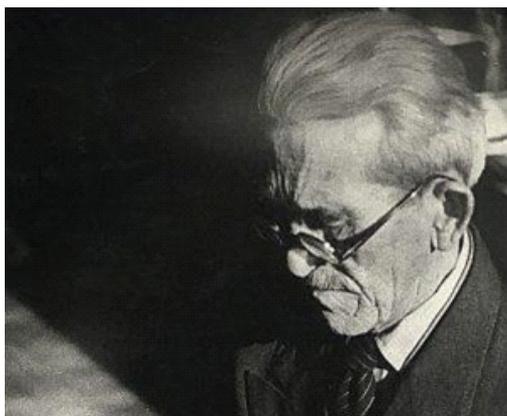
Istarska ljestvica, 2009.g. UNESCO-v popis nematerijalne kulturne baštine

Najpoznatija Matetićeve djela Zborske skladbe:

Ćaće moj - žalobnica, namijenjena djeci stradalih rudara
Galijotova pesan, Malo mantinjade v Rike na palade,
Naš kanat je lip, Na mamin grobak

Klavirska djela:

Istarska suita i 10 minijatura, među kojima su najuspjelije:
Tički pir i Ljulja Cimbulja

Ivan Matetić Ronjgov

Iris Košara, 4.r. izvodi djelo
I. Matetića Ronjgova: Ljulja cimbulja

Airi Talajić, 5.razred
I. Matetić Ronjgov «Kuščić sreći» (1942.)

Zdena Jurič, 4.r.
Ivan Matetić Ronjgov Povratak u Istru iz
ciklusa Istarska suita

Zbor Ivan Matetić Ronjgov "Ča je more" iz ciklusa Istarska suita

TRADICIJSKA GLAZBE ISTRE

DR.SC. NOEL ŠURAN

Učenici 1. 2. i 3. razreda Glazbenog odjela upoznali su tradicijske istarske instrumente na predavanju dr.sc. Noela Šurana koje je 8. svibnja 2024.g. održao u Multimedijalnom centru u Rovinju. Naučili su povijest tradicijskih glazbala, od kojih su materijala izrađeni, ali i kako zvuče sopele, mih, svirale, organić, tamburica na dvije žice, gunjci...

Nakon predavanja Nazorovci su predstavili projekt Glazbenog odjela i izveli prigodni program: istarsku tradicijsku pjesmu Sette passi izveli su učenici 3. razreda u sastavu: Sandi Bogešić, Dora Baćac, Ian Sošić, Emanuel Radetić i Ivan Pulić. Viktorija Batel, 5.r. predstavila je skladbu Đ.Dekleve-Radaković Karakter br.1, a Iris Košara, 4.r. na klaviru je izvela djelo I. Matetića Ronjgova Ljulja Cimbulja. Zadnju točku, rovinjsku tradicijsku skladbu Rematore, odsvirao je komorni sastav harmonika.

GLAZBENI POUČAK TEOREMA MUSICALE

ciklus edukativnih koncerata
ciclo di concerti educativi

MMC Rovinj / CMM Rovigno

koncerti počinju u 18 sati / i concerti iniziano alle ore 18
ulaz slobodan / entrata libera

dr.sc. Noel Šuran

Emanuel Radetić, Ian Sošić, Iris Košara, Viktorija Batel, Dora Baćac,
Ivan Pulić i Sandi Bogešić

SMOTRA HARMONIKAŠA U LABINU

Na ovogodišnjoj smotri učenika harmonike osnovnih i srednjih glazbenih škola nastupili su učenici matične škole i Dislociranog odjela u Žminju. Osim programa klasične glazbe, učenici su nastupili s dvije točke obrađene u sklopu projekta zavičajne nastave. Organizator smotre je Umjetnička škola Matka Brajše Rašana Labin koja tradicionalno, osim koncertnog, priprema i edukativni dio za sve sudionike. Nazorovci su tako ove godine mogli posjetiti Kovarsku kuću Arsia u Raši gdje su upoznali težak život rudara i njihovih obitelji.

Viktoria Batel, 5.r. izvodi djelo Đ.Dekleve–Radaković Karakter br.1a

Učenci 3.razreda harmonike izvode tradicijsku skladbu Sette passi

PJESME I PLESIVI

REMATORE

Rematore se tu non lo sai,
perche palpita il mio cuor,
vera' u di' che lo saprai,
giovaneto remator.

Rematore, la barca è pronta
se tu vuoi venir con me,
vogheremo all'altra sponda,
giovanello remator.

Pjesma je autorskog porijekla, nastala 1839.godine. Stihove je napisao Carlo Alberto Monteverde, a uglazbio Fabio Campana. Izvorna verzija nosila je naslov Barcarola. Tijekom vremena doživjela je mnogo preinaka. Bitinada je u rovinjskoj pučkoj glazbi ritmičko višeglasno pjevanje onomatopejskim slogovima koje, oponašajući instrumentalnu glazbu, služi kao pratnja pjevanju solista (a bitinada).

Naziv se spominje u Rovinju već u 19. stoljeću. Slično pjevanje postoji i u nekim krajevima Italije (Ligurija, Piacenza, Toskana i Sardinija), ali i u drugim zemljama (Gruzija).

Rovinjska bitinada nema izravne veze s drugim sličnim primjerima, a u obližnjim krajevima nema sličnog oblika pjevanja. Uz njezinu se pratnju izvode u Rovinju narodne pjesme nepoznatih autora 19. st., pjesme nastale ponajviše između I. i II. svjetskog rata. U projektu smo bitinadu Rematore priredili za komorni sastav harmonika. Dok smo učili skladbu, otkrivali smo da su se naši djedovi i pradjedovi također bavili ribarstvom i bili pravi Rematore.

Luciano pradjed je Lana Sošića, učenika 3.razreda harmonike

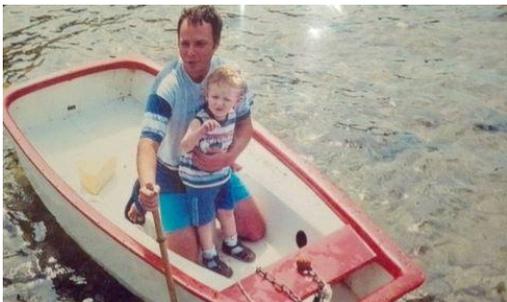

Remido Bogašić i unuk Sandi, učenik 3.razreda harmonike

Luciano Venier Pace proglašen je 70.-ih godina najboljim kapetanom Jadrana zbog najvećeg ulova ribe. Gosp.

Rovinjska tradicijska Carlo Fabretto Vigni sul mar, muriede Anastasija Flamaceta i Bela Štibuhar, 3.razred gitarea

Najmlađi Rematore Emanuel Radetić, učenik 3.razreda harmonike.

PLESOVI

Najstariji su podatci o plesu u Istri iz vremena dok su se ljudi bavili lovom pa se uz to doba povezuju zečji plesovi, a najpoznatiji takav je zajc. Taj je ples predstavljao magiju kojom se htjelo utjecati na dobar ulov. Smatra se da balun, sette passi, tanac i štajeris potječu iz srednjega vijeka, dok su mantrina, promena i cotić iz renesanse i novog vijeka. Mažurka i polka nastale su u 19. stoljeću, a polka je zamijenila cotić. U prošlosti je postojao i kolovođa plesa, capo di ballo, koji je upravljao i vodio ples. Početak koreografskih plesova u Istri označio je ples zvončara. Oni su se kretali u ritmu sa zvonima oko struka. Još jedan bitan ples je della verdura ili ples povrća. Grčkog je podrijetla i plesao se u Istri i na otocima. Mladići bi stajali u redu s jedne strane, a nasuprot njima bile su djevojke. Zatim bi se približavali i udaljavali te bi povremeno i zajedno zaplesali. Neki istarski plesovi, poput cotića, boncara, mažurke i promene padaju u zaborav, a poneki se stari plesovi ponovno revitaliziraju. Više se ne izvode ples s metlom, ples s ogledalom i zajc, već su oni preoblikovani u plesne igre kao što je ples s jastukom. Balun ili balon, najrašireniji je i najizvođeniji narodni ples na istarskom poluotoku. U njegovu izvođenju sudjeluje više plesnih parova ravnomjerno raspoređenih po kružnici, s plesačem s unutarnje i plesačicom s vanjske strane kruga. Oni se kreću suprotno od smjera kazaljke na satu, dok se jedan par, ili nekoliko pojedinačnih plesača, okrećući se oko svoje osi, vrte u smjeru kazaljke na satu. Na prvome mjestu u plesnom nizu nalazi se glavni plesač s partnericom, koji povikom „opsasa“ ili udarcem noge o pod, daje znak ostalim plesačima za promjenu plesne figure. Broj plesnih figura varira od tri u barbanskom i medulinskome (prebiranje, hodit i obraćanje, tj. prebiranje, vrćenje, koraćanje), preko četiri u labinskome (prebirat, valcat, šetat ili hodit uokole, vrtet ili obrnut), do šest u rudanskome (homo po ženski, hodit, prebirat, mali okret, obrni se malo, obraćat) i osam u beramskome balunu. Izvodi se uz pratnju miha ili roženica, rjeđe šurli ili vidalica, a iznimno i uz pratnju harmonike. U nedostatku glazbala može se plesati i uz tarankanje. Posebni po svojem plesu još su i ceranski, kršanski, žminjski, čički, bodulerski te seljanski (iz Rovinjskog Sela) balun. Balun se tijekom projekta obrađivao na nastavi komorne glazbe klarineta, saksofona i gitare.

**Pozivamo Vas na koncert i predstavljanje projekta 29.05.2024. u
Zajednicu Talijana "Pino Budicin" Rovinj/Rovigno u 19.00 h**

(sudjeluju učenici klavira, harmonike, gitare, klarineta, saksofona, zbora i komornih sastava)